

سؤالات آزمون نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۱		تعداد صفحه: ۶	رشته: ادبیات و علوم انسانی / علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۱۰:۳۰
پایه دهم - دوره دوم متوسطه		تاریخ آزمون: ۱۴۰۳/۰۳/۰۷	نام و نام خانوادگی:	مدت آزمون: ۱۰۰ دقیقه
دانش آموزان روزانه، بزرگسال، داوطلب آزاد، آموزش از راه دور و اپن‌راگر داخل و خارج کشور خرداد ۱۴۰۳ مركز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش azmoon.medu.ir				
ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)			
۱	تاریخ ادبیات (۲ نمره) بیشتر آثار به جای مانده به زبان پهلوی، به کدام حوزه مربوط می‌شود؟ الف) آثار دینی زرتشتی (ب) اشعار تعلیمی (ج) اندرزنامه‌های منشور (د) آثار حماسی			
۲	گزینه مناسب برای عناوین ستون «الف» را از ستون «ب» انتخاب کنید. (یک گزینه اضافی است)			
۱	«الف»		«ب»	
	الف) پدر شعر فارسی		۱. عطار نیشابوری	
	ب) قصیده تمام و کمال در موضوع حکمی و اندرزی سرود		۲. خواجه عبدالله انصاری	
	ج) بسیاری از شاعران به پیروی از وی به تصوف و عرفان روی آوردند		۳. رودکی	
	د) شیوه اصلی نثر موزون را به کمال رساند		۴. کسایی مروزی	
			۵. سنایی غزنوی	
۳	درستی و نادرستی عبارات زیر را مشخص کنید. الف) آثار ادبی پهلوی به سبب اهمیتی که در سنت شفاهی ایران داشته است، معمولاً به کتابت درآمده است. (درست / نادرست) ب) آثار ادبی منظوم و منشور زبان پهلوی از میان رفته اند. (درست / نادرست) ج) اصل «ترجمه تفسیر طبری» به زبان عربی است اما محمد بن جریر طبری آن را به فارسی برگرداند. (درست / نادرست)			
۴	سبک شناسی ۲ نمره کدام یک از جملات متن زیر نادرست است شماره آن را ذکر کنید. (دومورد) «نخستین آثار نظم زبان فارسی بعد از اسلام ابتدا در سیستان و سپس در خراسان بزرگ پدید آمد. به سبک این آثار «سبک خراسانی» گفته اند و به علت آن که اوج آن در زمان سامانیان بوده است، آن را سبک سامانی نامیده اند. سبک دوره سامانی را سبک بینابین نام نهادند. زیرا ویژگی‌های سبک خراسانی در آن به چشم می‌خورد.» ۳ ۴			
۵	پاسخ صحیح را از داخل کمانک انتخاب کنید. شعر در سبک خراسانی معمولاً واقع گراست و توصیفات عمدتاً طبیعی، محسوس (عینی - ذهنی) است.			
۶	با توجه به ویژگی‌های سبک خراسانی در جدول زیر، موارد ستون «الف» را به ستون «ب» متصل کنید.			
۰.۷۵	«الف»		«ب»	
	الف) کاربرد دو نشانه برای یک متمم		۱. ادبی	
	ب) شعر واقع گرا		۲. زبانی	
	ج) قافیه و ردیف بسیار ساده است		۳. فکری	
۷	«سبک فکاهی» جزء کدام یک از انواع طبقه بندی‌های مربوط به سبک محسوب می‌شود؟ الف) بر اساس محتوی (ب) بر اساس هدف (ج) بر اساس قلمرو دانش (د) به تناسب مخاطب			

سؤالات آزمون نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۱		تعداد صفحه: ۶	رشته: ادبیات و علوم انسانی / علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۱۰:۳۰								
پایه دهم - دوره دوم متوسطه		تاریخ آزمون: ۱۴۰۳/۰۳/۰۷	نام و نام خانوادگی:	مدت آزمون: ۱۰۰ دقیقه								
دانش آموزان روزانه، بزرگسال، داوطلب آزاد، آموزش از راه دور و ایثارگر داخل و خارج کشور خرداد ۱۴۰۳		مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش azmoon.medu.ir										
ردیف	سؤالات (پایه نامه دارد)											
۸	جای خالی را با واژه مناسب پر کنید. رواج مفاخره، شکایت و انتقاد اجتماعی از ویژگی‌های سطح..... شعر قرن پنجم و ششم است.											
۹	موسیقی شعر (۶ نمره) اساسی‌ترین عامل پیدایش شعر..... است.											
۱۰	نشانه‌های هجایی بیت زیر یا نشانه‌های هجایی کدام بیت، یکسان است؟ « پای استدالیان چوین بود پای چوین سخت بی تمکین بود » الف) دل اگر خداشناسی همه در رخ علی بین به علی شناختم من، به خدا قسم خدا را ب) یار بد مار است همین بگریزاز او تا نریزد سر تو زهر آن زشت‌خو											
۱۱	علامت‌های هجایی زیر را به معادل‌های آن متصل کنید. (یک مورد اضافه است).											
۰.۷۵	<table border="1"> <tr> <td>الف) U ---</td> <td>۱. مؤذن</td> </tr> <tr> <td>ب) --- U ---</td> <td>۲. هوشمندی</td> </tr> <tr> <td>ج) --- U ---</td> <td>۳. سرمستان</td> </tr> <tr> <td></td> <td>۴. دل‌انگیزی</td> </tr> </table>				الف) U ---	۱. مؤذن	ب) --- U ---	۲. هوشمندی	ج) --- U ---	۳. سرمستان		۴. دل‌انگیزی
الف) U ---	۱. مؤذن											
ب) --- U ---	۲. هوشمندی											
ج) --- U ---	۳. سرمستان											
	۴. دل‌انگیزی											
۱۲	قافیه کردن کدام یک از واژگان داخل کمانک نادرست است؟ (شالیز - کاریز - لذیذ - نیز) پیوند روح می‌کند این باد مشک بیز هنگام نوبت سحر است ای ندیم											
۱۳	در کدام ابیات «ردیف» وجود دارد؟ الف) هر که گوید کلاغ چون باز است ب) غم خویش خور که خویش ج) به جهان خرم از آنم که جهان خرم از اوست د) پسر یا پسر یکدگر را کنار ۱. الف - ج ۲. ب - د ۳. الف - د ۴. ب - ج											
۱۴	هر یک از اصطلاحات داخل کمانک را مقابل بیت مربوط به آن بنویسید (ذوقافیتن - قافیه درونی) «یک بیت اضافی است»											
۰.۵	<table border="1"> <tr> <td>الف) ذوقافیتن</td> <td>۱. گلزار و باغ عالمی، چشم و چراغ عالمی / هم درد و داغ عالمی، چون پانهی اندر جفا</td> </tr> <tr> <td>ب) قافیه درونی</td> <td>۲. طَرفه می‌دارند یاران صبر من بر داغ و درد / داغ و دردی کز تو باشد خوشتر است از باغ و ورد</td> </tr> <tr> <td></td> <td>۳. کسبی دانسته نیک مسردی نکاشت / کسزو خسرمن کسام دل پسر نداشت</td> </tr> </table>				الف) ذوقافیتن	۱. گلزار و باغ عالمی، چشم و چراغ عالمی / هم درد و داغ عالمی، چون پانهی اندر جفا	ب) قافیه درونی	۲. طَرفه می‌دارند یاران صبر من بر داغ و درد / داغ و دردی کز تو باشد خوشتر است از باغ و ورد		۳. کسبی دانسته نیک مسردی نکاشت / کسزو خسرمن کسام دل پسر نداشت		
الف) ذوقافیتن	۱. گلزار و باغ عالمی، چشم و چراغ عالمی / هم درد و داغ عالمی، چون پانهی اندر جفا											
ب) قافیه درونی	۲. طَرفه می‌دارند یاران صبر من بر داغ و درد / داغ و دردی کز تو باشد خوشتر است از باغ و ورد											
	۳. کسبی دانسته نیک مسردی نکاشت / کسزو خسرمن کسام دل پسر نداشت											

سؤالات آزمون نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۱		تعداد صفحه: ۶		رشته: ادبیات و علوم انسانی / علوم و معارف اسلامی		ساعت شروع: ۱۰:۳۰									
پایه دهم - دوره دوم متوسطه		تاریخ آزمون: ۱۴۰۳/۰۳/۰۷		نام و نام خانوادگی:		مدت آزمون: ۱۰۰ دقیقه									
دانش آموزان روزانه، بزرگسال، داوطلب آزاد، آموزش از راه دور و ابتکارگر داخل و خارج کشور خرداد ۱۴۰۳				مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش azmoon.medu.ir											
ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)														
۱۵	حروف قافیه در کدام گزینه بر اساس الگوی «مصوّت + صامت + صامت + حروف الحاقی» است؟ الف) ما چون ز دری پای کشیدیم کشیدیم ب) یگو تا سوار آورم زابلی ج) اگر جنگ خواهی و خون ریختن امید ز هر کس که بریدیم بریدیم که باشند یا خنجر کابلی بر این گونه سختی برآویختن														
۱۶	بیت زیر را بخوانید و با توجه به واژگان قافیه جدول را کامل کنید. «روز وصل دوستداران یاد باد یا دباد آن روزگاران یاد باد» <table border="1" style="width: 100%; text-align: center;"> <tr> <th>حروف الحاقی</th> <th>حروف اصلی</th> <th>حرف روی</th> <th>قاعده</th> </tr> <tr> <td>«الف»</td> <td>«ب»</td> <td>«ج»</td> <td>«د»</td> </tr> </table>							حروف الحاقی	حروف اصلی	حرف روی	قاعده	«الف»	«ب»	«ج»	«د»
حروف الحاقی	حروف اصلی	حرف روی	قاعده												
«الف»	«ب»	«ج»	«د»												
۱۷	کدام یک از اینیات زیر از وزن شور آفرین و شاد برخوردار است؟ الف) ای ساریان، آهسته ران کارام جانم می رود ب) تا به گرم خورده نگیری که من ج) بر آمد خروش سپاه از دوروی وان دل که با خود داشتیم یا دلستانم می رود غایبم از ذوق حضور ای صنم جهان شد پراز مردم جنگجوی														
۱۸	خط عروضی و نشانه‌های هجایی مصراع دوم بیت زیر را در جدول وارد کنید. «من از اینجا به ملامت نروم که من اینجا به امیدی گروم» <table border="1" style="width: 100%; text-align: center;"> <tr> <th>خط عروضی</th> <th>«الف»</th> <th>«ب»</th> <th>«ج»</th> </tr> <tr> <th>نشانه هجایی</th> <td>«د»</td> <td>«ه»</td> <td>«و»</td> </tr> </table>							خط عروضی	«الف»	«ب»	«ج»	نشانه هجایی	«د»	«ه»	«و»
خط عروضی	«الف»	«ب»	«ج»												
نشانه هجایی	«د»	«ه»	«و»												
۱۹	کدام مورد از نظر نوع مصوّت به کاررفته متفاوت است؟ الف) معلّم ب) نظر گه ج) مقابل د) تحمّل														
۲۰	در شعر زیر دومین واژه قافیه را مشخص کنید. «من که جست و جوگرم سرودهای ناشنیده را شعر من که عاشقم همیشه از تو گفتن است ای که در بهار سبز نام تو رسالت گل محمدی شکفتن است.»														
۲۱	اگر واژگان «نو- جو» به عنوان قافیه شعر به کار روند، قاعده قافیه کدام است؟														

سؤالات (پاسخ نامه دارد)		ردیف
۱۰:۳۰	ساعت شروع: / رشته: ادبیات و علوم انسانی / علوم و معارف اسلامی	تعداد صفحه: ۶
۱۰۰ دقیقه	مدت آزمون:	نام و نام خانوادگی: ۱۴۰۳/۰۳/۰۷
مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش azmoon.medu.ir		تاریخ آزمون: / پایه دهم - دوره دوم متوسطه
دانش آموزان روزانه، بزرگسال، داوطلب آزاد، آموزش از راه دور و ایثارگر داخل و خارج کشور خرداد ۱۴۰۳		
نمره	سؤالات (پاسخ نامه دارد)	ردیف
۰.۵	زیبایی‌شناسی (۶ نمره) با توجه به ابیات: ۱. خواب‌نوشین بامداد رحیل ۲. پیش از اینت پیش از این اندیشه عشاق بود یاز دارد پیاده ز سبیل مهر ورزی تو یا ما شهره آفاق بود» الف) تکرار واج در کدام بیت محسوس تر است ؟ ب) این تکرار باعث آفرینش آرایه می‌شود.	۲۲
۰.۷۵	ارکان «سجع» را در جمله زیر مشخص کنید و نوع سجع را بنویسید. فلان را کرم بی شمار است... دارای عزمی است متین و طبعی کریم.	۲۳
۰.۷۵	نوع جناس ناهمسان را در ابیات زیر بنویسید الف) چو شد روز رستم ببوشید گبر ب) اگر پای در دامن آری چو گوه ج) عجب نیست از گل که خندد به سروی نگهبان تن کرد بر گبر بیبر سرت ز آسمان بگذرد در شکوه که در این چمن پای در گل نشیند	۲۴
۰.۲۵	با توجه به ابیات زیر آرایه‌های (موازنه - واژه‌آرایی (تکرار) - اشتقاق) به ترتیب در کدام گزینه‌ها دیده می‌شود؟ الف) هر کجا دردی است درمانیش هست ب) گل نعمتی است هدیه فرستاده از بهشت ج) نظر تا کنی عرض نقل است و می درد عشق است آن که درمانیش نیست مردم کریم تر شوند اندر نعیم گل نفس تا کنی، حرف جنگ است و نی الف - ج - الف (۱) ج - الف - ب (۲) ج - ب - الف (۳) الف - ج - ب (۴)	۲۵
۰.۲۵	واژه‌ای به کار ببرید که با جایگزینی آن، آرایه ترصیع ایجاد شود. عالم همه عابدند و معبود یکی است دنیا همه ساجدند و یکی است	۲۶
۰.۲۵	ارزش موسیقایی سجع در کدام عبارت بیشتر است؟ الف) الهی به شناخت تو زندگانیم، به نام تو آبادانیم. ب) محبت را غایت نیست از بهر آن که محبوب را نهایت نیست. ج) دو چیز محال عقل است: خوردن بیش از رزق مقسوم و مردن بیش از وقت معلوم.	۲۷
۰.۷۵	با توجه به ابیات زیر، آرایه‌های درست را از داخل کمانک انتخاب کنید. الف) پشت و پناه سپاه من بود، در دیده دشمنان خار و پرروی دوستان خال (سجع متوازی - سجع متوازن) ب) سرو را بین بر سماع یلبان صبح خیز / همچو سرمستان به بستان، پای کوب و دست زن (واج آرایی - جناس) ج) زمانه قرعه نو می‌زند به نام شما / خوشا شما که جهان می‌رود به کام شما (واژه‌آرایی - ترصیع)	۲۸
۰.۷۵	نوع جناس را در بیت زیر بنویسید و معانی متفاوت آن را ذکر کنید. ای مرغ اگر پری به سر کوی آن صنم پیغام دوستان برسانی بدان پری	۲۹

سؤالات آزمون نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۱	تعداد صفحه: ۶	رشته: ادبیات و علوم انسانی / علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۱۰:۳۰															
پایه دهم - دوره دوم متوسطه	تاریخ آزمون: ۱۴۰۳/۰۳/۰۷	نام و نام خانوادگی:	مدت آزمون: ۱۰۰ دقیقه															
دانش آموزان روزانه، بزرگسال، داوطلب آزاد، آموزش از راه دور و ایثارگر داخل و خارج کشور خرداد ۱۴۰۳		مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش azmoon.medu.ir																
ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)																	
۳۰	<p>هر یک از آرایه های داخل کمانک با کدام بیت متناسب است؟ (یک مورد اضافی است)</p> <table border="1"> <tr> <td>الف) بوی جوی مولیان آید همی</td> <td>یاد یار مهـر یان آید همی</td> <td>۱. واج آرایه</td> </tr> <tr> <td>ب) بی عمر زنده من و این پس عجب مدار</td> <td>روز فراق که نهد در شمار عمر</td> <td>۲. واژه آرایه تکرار</td> </tr> <tr> <td>ج) وجه خدا اگر شودت منظر نظر / زین پس شکی نماند که صاحب نظر شوی</td> <td></td> <td>۳. ترصیع</td> </tr> <tr> <td>د) ای تکیه گاه و پناه / زیباترین لحظه های خلوت من / ای شط شیرین پر شوکت من</td> <td></td> <td>۴. جناس</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td>۵. اشتقاق</td> </tr> </table>			الف) بوی جوی مولیان آید همی	یاد یار مهـر یان آید همی	۱. واج آرایه	ب) بی عمر زنده من و این پس عجب مدار	روز فراق که نهد در شمار عمر	۲. واژه آرایه تکرار	ج) وجه خدا اگر شودت منظر نظر / زین پس شکی نماند که صاحب نظر شوی		۳. ترصیع	د) ای تکیه گاه و پناه / زیباترین لحظه های خلوت من / ای شط شیرین پر شوکت من		۴. جناس			۵. اشتقاق
الف) بوی جوی مولیان آید همی	یاد یار مهـر یان آید همی	۱. واج آرایه																
ب) بی عمر زنده من و این پس عجب مدار	روز فراق که نهد در شمار عمر	۲. واژه آرایه تکرار																
ج) وجه خدا اگر شودت منظر نظر / زین پس شکی نماند که صاحب نظر شوی		۳. ترصیع																
د) ای تکیه گاه و پناه / زیباترین لحظه های خلوت من / ای شط شیرین پر شوکت من		۴. جناس																
		۵. اشتقاق																
۳۱	<p>با ذکر علت بنویسید شاعر در بیت « جفا پل بود بر عاشق شکستی / وفا پل بود، بردشمن فشانندی » برای زیبایی آفرینی در شعر خود، از آرایه ترصیع استفاده کرده یا موازنه؟</p>																	
۳۲	<p>نقد و تحلیل (۴ نمره)</p> <p>با توجه به متن زیر به سؤالات پاسخ دهید.</p> <p>«فرمان بزرگوار از خدای نامدار می گوید ... بندگان من، مرا پرستید و مرا خوانید و مرا دانید که آفریدگار من؛ کردگار نامدار، بنده نواز آمرزگار منم؛ مرا پرستید که جز من معبود نیست؛ مرا خوانید که جز من مجیب نیست.»</p> <p>الف) ابوالفضل میبدی در این متن از نثر چه کسی تأثیر پذیرفته است؟</p> <p>ب) نوع نثر این متن است.</p>																	
۳۳	<p>با توجه به متن زیر دو مورد از ویژگی های زبانی نثر دوره سامانی را بنویسید.</p> <p>«امیر سید ابوالمظفر ابوصالح منصور، علمای ماوراء النهر را گرد کرد و از ایشان فتوای کرد که روا باشد که ما این کتاب را به زبان پارسی گردانیم؛ گفتند: روا باشد خواندن و نبستن تفسیر قرآن به پارسی. مر آن را که او تازی نداند.»</p>																	
۳۴	<p>با توجه به متن:</p> <p>«چنین آورده اند که نصر بن احمد واسطه عقد آل سامان بود و اوج دولت آن خاندان ایام ملک او بود و اسباب تمنع و علل ترفع در غایت ساختگی بود. خزاین آراسته و لشکر جرار و بندگان فرمانبردار. زمستان به دارالملک بخارا مقام کردی و تابستان به سمرقند رفتی یا به شهرهای خراسان.» چهارمقاله نظامی عروضی</p> <p>کدام گزینه از ویژگی های نثر این متن نیست؟</p> <p>الف) حذف فعل به قرینه</p> <p>ب) استفاده از دو حرف اضافه برای یک متمم</p> <p>ج) استفاده از ترکیبات دشوار</p> <p>د) کاربرد واژگان مهجور عربی</p>																	

سوال‌ات آزمون نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۱	تعداد صفحه: ۶	رشته: ادبیات و علوم انسانی / علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۱۰:۳۰								
پایه دهم - دوره دوم متوسطه	تاریخ آزمون: ۱۴۰۳/۰۳/۰۷	نام و نام خانوادگی:	مدت آزمون: ۱۰۰ دقیقه								
دانش آموزان روزانه، بزرگسال، داوطلب آزاد، آموزش از راه دور و ایتارگر داخل و خارج کشور خرداد ۱۴۰۳		مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش azmoon.medu.ir									
ردیف	سؤالات (پایه نامه دارد)										
۳۵	<p>با توجه به ابیات زیر به سؤالات پاسخ دهید.</p> <p>آمد نفس صبح و سلامت نرسانید یا تو به دم صبح، سلامی نرسپردی بر یاد سپردم دل و جان، تا به تو آرد عمری است که چون خاک، جگر تشنه عشقم الف- دو ویژگی ادبی متن را بنویسید ب- شعر را به لحاظ قلمرو فکری تحلیل کنید. (ذکر دو مورد)</p> <p>بوی تو نیاورد و پیامت نرسانید یا صبحدم از رشک، سلامت نرسانید زین هر دو ندانم که کدامت نرسانید و ایام به من، جرعه جامت نرسانید</p>										
۳۶	<p>شعر زیر را بخوانید و به سؤالات پاسخی دهید.</p> <p>«ای آن که غمگنی و سزاواری رفت آن که رفقت و آمد آن که آمد بود آن که بود خیره چه غم داری» الف) با توجه به کلمات مشخص شده دو ویژگی زبانی ابیات را بنویسید. ب) یک آرایه ادبی در بیت دوم بیابید و بنویسید. ج) حس و حال فضای شعری و عاطفی ابیات بالا را بررسی کنید.</p>										
۳۷	<p>برای هریک از ابیات ستون «الف» ویژگی زبانی مناسب را از ستون «ب» انتخاب کنید.</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>«الف»</th> <th>«ب»</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>الف) مهتری گر به کام شیر دراست / شو خطر کن ز کام شیر بجوی</td> <td>۱. کاربرد کلمات کهن</td> </tr> <tr> <td>ب) چون بناگوش نیکوان شد باغ / از گل سبب و از گل بادام</td> <td>۲. کاربرد دو حرف اضافه برای یک متمم</td> </tr> <tr> <td>ج) که گر صیاد بیند هم چنینم / دهد حالی به گازر پوستینم</td> <td>۳. تفاوت تلفظ واژگان در مقایسه با امروز</td> </tr> </tbody> </table>			«الف»	«ب»	الف) مهتری گر به کام شیر دراست / شو خطر کن ز کام شیر بجوی	۱. کاربرد کلمات کهن	ب) چون بناگوش نیکوان شد باغ / از گل سبب و از گل بادام	۲. کاربرد دو حرف اضافه برای یک متمم	ج) که گر صیاد بیند هم چنینم / دهد حالی به گازر پوستینم	۳. تفاوت تلفظ واژگان در مقایسه با امروز
«الف»	«ب»										
الف) مهتری گر به کام شیر دراست / شو خطر کن ز کام شیر بجوی	۱. کاربرد کلمات کهن										
ب) چون بناگوش نیکوان شد باغ / از گل سبب و از گل بادام	۲. کاربرد دو حرف اضافه برای یک متمم										
ج) که گر صیاد بیند هم چنینم / دهد حالی به گازر پوستینم	۳. تفاوت تلفظ واژگان در مقایسه با امروز										